

ARTUR WEJKSZNER

PAŃSTWO ISLAMSKIE

NARODZINY NOWEGO KALIFATU?

Difin

SPIS TREŚCI

SŁOWNICTWO	11
WSTĘP	13
Rozdział 1	
PAŃSTWO ISLAMSKIE – ISTOTA, ZARYS HISTORII I WSPÓŁCZESNOŚĆ	21
1.1. Istota kalifatu i główne funkcje kalifa	22
1.1.1. Natura kalifatu	22
1.1.2. Funkcje kalifa	24
1.1.2.1. Ujęcie klasyczne	25
1.1.2.2. Ujęcie współczesne	25
1.1.3. Kalifat a koncepcja <i>ba'ja</i> („przysięgi wierności”)	26
1.2. Krótki zarys dziejów kalifatu	29
1.2.1. Kalifowie Sprawiedliwi (632–661)	29
1.2.2. Kalifat Umajjadów (661–750/929–1031)	30
1.2.3. Kalifat ibn al-Zubajra (684–692)	31
1.2.4. Kalifat Fatymidów (909–1171)	31
1.2.5. Kalifat almohadzki (1145–1269)	32
1.2.6. Kalifat Abbasydów (750–1258)	33
1.2.7. Kalifat osmański (1517–1924)	34
1.2.8. Próby restytucji kalifatu w XX wieku	35
1.2.8.1. Kalifat Saida Husajna ibn Aliego (1924)	35
1.2.8.2. Kalifat ahmadycki (1908–)	35
1.3. Geneza i ewolucja współczesnego <i>Państwa Islamskiego</i> („kalifatu iracko-syryjskiego”)	36
1.3.1. Powstanie i aktywność Al-Tauhid wa-l-Dżihad (1999–2004)	36
1.3.2. Al-Kaida w Iraku (2004–2006)	38
1.3.3. <i>Islamskie Państwo Iraku</i> i „kalifat iracki” (2006–2013)	38
1.3.4. <i>Islamskie Państwo Iraku i Lewantu</i> (2013–2014)	39
1.3.5. Powstanie <i>Państwa Islamskiego</i> i „kalifatu iracko-syryjskiego” (2014–)	40
1.4. <i>Państwo Islamskie</i> jako nowe protopaństwo	41
1.4.1. Istota i historia dżihadystycznych protopaństw	41
1.4.2. Strategia budowy struktur wewnętrznych nowego protopaństwa	45

Rozdział 2	
IDEOLOGIA DŻIHADYZMU I STRATEGICZNE CELE PAŃSTWA ISLAMSKIEGO	51
2.1. Ideologia dżihadyzmu – istota, prekursorzy, ewolucja	52
2.1.1. Narodziny i ewolucja dżihadyzmu	52
2.1.1.1. Znaczenie terminu „dżihadyzm”	52
2.1.1.2. Relacje pomiędzy salafizmem a dżihadyzmem	53
2.1.1.3. Istota i podstawowe funkcje ideologii dżihadystycznej	55
2.1.2. Prekursorzy i kontynuatorzy dżihadyzmu	57
2.1.2.1. Najważniejsi prekursorzy	57
2.1.2.1.1. Taki al-Din Ahmad ibn Tajmijja	57
2.1.2.1.2. Muhammad ibn Abd al-Wahhab	58
2.1.2.1.3. Maulana Maududi	59
2.1.2.1.4. Hasan al-Banna	61
2.1.2.1.5. Sajjid Kutb	62
2.1.2.1.6. Muhammad Abd al-Salam Faradž	64
2.1.2.2. Wybrani kontynuatorzy	66
2.1.2.2.1. Abdullah Jusuf Azzam	66
2.1.2.2.2. Ajman az-Zawahiri	67
2.1.2.2.3. Abu Musab al-Suri	69
2.1.2.2.4. Abu Muhammad al-Makdisi	71
2.1.2.2.5. Abu Musab al-Zarkawi	75
2.1.3. Dżihadyzm – ujęcie doktrynalne	78
2.1.3.1. <i>‘Aqīdah</i>	78
2.1.3.2. <i>Tauhid</i>	80
2.1.3.3. <i>Al-wala wa-l-bara</i>	81
2.1.3.4. <i>Takfir</i>	82
2.1.3.5. <i>Dżihad</i>	83
2.2. Strategiczny wymiar ideologii <i>Państwa Islamskiego</i>	84
2.2.1. <i>Państwo Islamskie</i> – między teokracją a totalitaryzmem. Uwagi podstawowe	84
2.2.2. „Wróg bliski” i „wróg daleki” w ideologii <i>Państwa Islamskiego</i>	86
2.2.3. Strategiczne aspekty koncepcji „pozostania i ekspansji” <i>Państwa Islamskiego</i>	88
Rozdział 3	
SYMBOLIKA, STRUKTURA I FUNKCJONOWANIE PAŃSTWA ISLAMSKIEGO	91
3.1. Flaga <i>Państwa Islamskiego</i>	92
3.1.1. Geneza czarnej flagi	92
3.1.2. Znaczenie symboliki flagi <i>Państwa Islamskiego</i>	92
3.2. Przywódca <i>Państwa Islamskiego</i> – kalif Abu Bakr al-Baghdadi	93
3.3. Ewolucja struktury organizacyjnej <i>Państwa Islamskiego</i>	97
3.3.1. Istota struktury organizacyjnej <i>Islamskiego Państwa Iraku</i> („kalifat iracki”)	97
3.3.2. Struktura organizacyjna <i>Państwa Islamskiego</i> („kalifat iracko-syryjski”)	99
3.3.2.1. Uwagi ogólne	99
3.3.2.2. Szura (rada konsultacyjna)	99
3.3.2.3. Struktura ministerstw	100
3.4. Funkcjonowanie <i>Państwa Islamskiego</i> – wybrane zagadnienia	101

3.4.1. Uwagi w sprawie funkcjonowania ministerstw	101
3.4.2. Przypadki łamania praw człowieka na terytorium kalifatu	108
3.4.2.1. Niewolnictwo i przemoc seksualna	108
3.4.2.2. Publiczne egzekucje	110
3.4.2.3. Niszczenie dorobku kulturowego ludzkości	111
3.5. Relacje <i>Państwa Islamskiego</i> z wybranymi grupami dżihadystycznymi	113
3.5.1. Grupy podporządkowane <i>Państwu Islamskiemu</i>	113
3.5.1.1. Dżaisz al-Mahadżirin wa-l-Ansar (listopad 2013)	113
3.5.1.2. Madżlis Szura al-Mudżahidin (11 lutego 2014)	114
3.5.1.3. Mudżahidin Indonezja Timur (2 lipca 2014)	115
3.5.1.4. Ansar al-Islam (29 lipca 2014)	115
3.5.1.5. Dżama'a Ansarut Tauhid (4 sierpnia 2014)	116
3.5.1.6. Ansar al-Chilafa na Filipinach (12 sierpnia 2014)	117
3.5.1.7. Dżund al-Chilafa w Algierii (12 września 2014)	117
3.5.1.8. Chilafa Islamijska Mindanao (19 września 2014)	118
3.5.1.9. Dżund al-Chilafa w Egipcie (23 września 2014)	118
3.5.1.10. Ansar al-Tauhid w Indiach (6 października 2014)	119
3.5.1.11. Ansar Bajt al-Makdis (9 listopada 2014)	119
3.5.1.12. Dżundallah w Pakistanie (17 listopada 2014)	119
3.5.1.13. Ansar al-Szaria w Jemenie (luty 2015)	120
3.5.1.14. Boko Haram (7 marca 2015)	120
3.5.1.15. Dżund al-Chilafa w Tunezji (29 marca 2015)	121
3.5.1.16. Ansar al-Szaria w Libii (30 marca 2015)	122
3.5.1.17. Humat al-Da'wa al-Salafijska (28 maja 2015)	122
3.5.1.18. Uzbekiston Islomij Harakati (13 września 2015)	123
3.5.1.19. Imarat Kawkaz (23 czerwca 2015)	124
3.5.1.20. Abu Sajjaf (4 stycznia 2016)	125
3.5.2. Grupy dżihadystyczne będące w konflikcie z <i>Państwem Islamskim</i>	126
3.5.2.1. Centralne Dowództwo Al-Kaidy	126
3.5.2.2. Dżabhat an-Nusra (Syria)	126
3.6. Zasięg terytorialny <i>Państwa Islamskiego</i>	127
3.6.1. Prowincje – wilajaty	127
3.6.2. Ewolucja terytorialna <i>Państwa Islamskiego</i> w latach 2014–2016	128
3.6.2.1. Zasięg terytorialny <i>Państwa Islamskiego</i> w roku 2014	128
3.6.2.2. Ewolucja zasięgu terytorialnego <i>Państwa Islamskiego</i>	129
3.6.3. Struktura zarządzania prowincjami	131
Rozdział 4	
AKTYWNOŚĆ MEDIALNO-PROPAGANDOWA I REKRUTACYJNA PAŃSTWA ISLAMSKIEGO	133
4.1. Najważniejsze trendy w aktywności medialno-propagandowej <i>Państwa Islamskiego</i>	134
4.2. Przejawy aktywności medialno-propagandowej <i>Państwa Islamskiego</i>	135
4.2.1. Aktywność <i>Państwa Islamskiego</i> w świecie wirtualnym	135
4.2.1.1. Dżihadyści w „mrocznej sieci” („dark webie”)	135
4.2.1.2. Twitter	136
4.2.1.3. Telegram	137

4.2.2. Prasa <i>Państwa Islamskiego</i> – przegląd wybranych tytułów i analiza zawartości	138
4.2.2.1. Prasa arabskojęzyczna – wybrane przykłady	138
4.2.2.1.1. „Al-Nabā”	139
4.2.2.1.2. „Al-Masrā”	139
4.2.2.2. Prasa niearabskojęzyczna	139
4.2.2.2.1. Prasa angielskojęzyczna – „Dabiq” i inne pisma propagandowe	140
4.2.2.2.1.1. „Dabiq”	140
4.2.2.2.1.2. „Islamic State News”	151
4.2.2.2.1.3. „Islamic State Report”	152
4.2.2.2.2. Prasa francuskojęzyczna <i>Państwa Islamskiego</i> – „Dar al-Islam”	152
4.2.2.2.3. Prasa tureckojęzyczna <i>Państwa Islamskiego</i> – „Konstantiniyye”	156
4.2.2.2.4. Prasa rosyjskojęzyczna <i>Państwa Islamskiego</i>	158
4.2.2.2.4.1. „Istok”	158
4.2.2.2.4.2. „Furat Press”	160
4.2.3. Systematyka treści wybranych przekazów medialnych	161
4.2.3.1. Uwagi ogólne	161
4.2.3.2. Tematyka przekazów propagandowych	161
4.2.3.2.1. Apoteoza przemocy	161
4.2.3.2.2. Miłosierdzie i przynależność	162
4.2.3.2.3. Wojna i wiktyalizacja	162
4.2.3.2.4. Utopianizm	163
4.3. Analiza aktywności rekrutacyjnej <i>Państwa Islamskiego</i>	164
4.3.1. Kim jest „zagraniczny bojownik”?	164
4.3.2. Techniki rekrutacyjne i rola mediów społecznościowych	165
4.3.3. Zagraniczni bojownicy <i>Państwa Islamskiego</i>	166
Rozdział 5	
METODY WALKI ASYMETRYCZNEJ PAŃSTWA ISLAMSKIEGO	171
5.1. Walka partyzancka i regularna walka zbrojna	172
5.1.1. Strategia i taktyka działań wojskowo-partyzanckich <i>Państwa Islamskiego</i>	172
5.1.2. Periodyzacja aktywności wojskowo-partyzanckiej <i>Państwa Islamskiego</i>	175
5.1.3. Przedmiotowy zakres szkoleń w obozach wojskowych <i>Państwa Islamskiego</i>	176
5.2. Aktywność terrorystyczna <i>Państwa Islamskiego</i>	178
5.2.1. Istota i ewolucja aktywności terrorystycznej <i>Państwa Islamskiego</i>	178
5.2.2. Wybrane przykłady akcji terrorystycznych <i>Państwa Islamskiego</i> w latach 2014–2016	181
5.2.2.1. Zamachy terrorystyczne na Bliskim Wschodzie	183
5.2.2.1.1. Samobójcze zamachy bombowe w Sanie (Jemen, marzec 2015)	183
5.2.2.1.2. Samobójczy zamach bombowy w Kuwejcie (Kuwejt, czerwiec 2015)	184
5.2.2.2. Ataki terrorystyczne w Europie	185
5.2.2.2.1. Seria zamachów terrorystycznych w Paryżu (Francja, listopad 2015)	185
5.2.2.2.2. Zamach w Stambule (Turcja, styczeń 2016)	187

5.2.2.2.3. Seria zamachów samobójczych w Brukseli (Belgia, marzec 2016)	188
5.2.2.3. Akcje terrorystyczne w Azji	190
5.2.2.3.1. Wzięcie zakładników w Sydney (Australia, grudzień 2014)	190
5.2.2.3.2. Akcja terrorystyczna w Dżakarcie (Indonezja, styczeń 2016)	191
5.2.2.4. Ataki terrorystyczne w Afryce	193
▪ 5.2.2.4.1. Atak na turystów w Port El Kantaoui (Tunezja, czerwiec 2015)	193
5.2.2.4.2. Samobójczy zamach bombowy w Złitan (Libia, styczeń 2016)	194
5.2.2.5. Ataki terrorystyczne w Ameryce Północnej	195
5.2.2.5.1. Atak w San Bernardino (USA, grudzień 2015)	195
5.2.2.5.2. Atak w Orlando (USA, czerwiec 2016)	196
5.3. Państwo Islamskie i broń masowego rażenia	197
5.3.1. Broń nuklearna	198
5.3.2. Broń radiologiczna	199
5.3.3. Broń chemiczna	201
5.3.4. Broń biologiczna	203
Rozdział 6	
FINANSE PAŃSTWA ISLAMSKIEGO	205
6.1. Przychody Państwa Islamskiego	206
6.1.1. Wewnętrzne źródła finansowania	206
6.1.1.1. Działalność kryminalna na okupowanym terytorium	206
6.1.1.2. Rabunki i zorganizowany system wymuszeń na terytorium Iraku i Syrii	207
6.1.1.3. Niewolnictwo, handel ludźmi i porwania dla okupu	208
6.1.1.4. <i>Zakat al-mal</i> i „podatek dżihadystyczny”	210
6.1.1.5. Eksploatacja bogactw naturalnych	212
6.1.2. Zewnętrzne źródła finansowania	213
6.1.2.1. Przemysł bogactw naturalnych	213
6.1.2.2. Handel zrabowanymi dobrami kultury	215
6.1.2.3. Porwania obcokrajowców dla okupu, handel ludźmi i ludzkimi organami	216
6.1.2.4. Dotacje pieniężne pochodzące z zewnątrz	217
6.1.2.4.1. Dotacje prywatne	217
6.1.2.4.2. Gromadzenie funduszy poprzez sieci społecznościowe	218
6.2. Wydatki Państwa Islamskiego	218
6.2.1. Wydatki ogólne	219
6.2.2. Wydatki operacyjne	219
6.3. Uwagi ogólne w sprawie budżetu Państwa Islamskiego i nowych form finansowania terroryzmu	220
6.3.1. Uwagi wstępne	220
6.3.2. Zarządzanie finansami Państwa Islamskiego – studium przypadku: prowincja al-Chajr	220
6.3.3. Emisja własnej waluty przez Państwo Islamskie	224
6.3.4. Państwo Islamskie a system „hawala” i nowe formy finansowania terroryzmu	226
UWAGI KOŃCOWE	230

WYKAZ ILUSTRACJI I TABEL	233
Wykaz rysunków	233
Wykaz tabel	233
Wykaz zdjęć	234
Wykaz map	234
Wykaz wykresów	234
BIBLIOGRAFIA	235